

01.02.2020.
Nr. 3.6./13

AS Latvijas valsts meži
Zemgales reģionam
j.zitans@lvm.lv

Priekšlikumi “Vilku kalna - Krievkalnu” meža apsaimniekošanas plāna projekta pilnveidošanai

Latvijas Dabas fonds pozitīvi vērtē to, ka mežu masīviem ar ievērojamām vērtībām tiek izstrādāti individuāli meža apsaimniekošanas plāni, to izstrādē iesaistot ieinteresētās puses. Lai sekmētu meža masīva vērtību saglabāšanos, kā arī ieinteresēto pušu sadarbību, ierosinām plāna izstrādē un īstenošanā ievērot šādus principus:

- meža apsaimniekošanas plānu izstrādāt atbilstoši MK noteikumi Nr.67 (04.02.2014.) “Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu”, attiecīgi strukturējot un papildinot plāna saturu un kartogrāfisko materiālu;
- regulāri papildināt interneta vietni, kur publicēts meža apsaimniekošanas plāns, ar saistītajiem dokumentiem, piemēram, informāciju par izstrādes procesā esošajiem infrastruktūras projektiem, ekspertu atzinumiem un veiktajiem ietekmes uz vidi izvērtējumiem, saņemtajiem tehniskajiem noteikumiem, aktuālo informāciju par masīvā plānoto cirsmu izvietojumu, pētījumiem (piemēram, par plānā minēto CO₂ piesaistes potenciālu) utml.;
- organizēt regulāras ieinteresēto pušu diskusijas par visiem aktuālajiem jautājumiem saistībā ar meža masīva apsaimniekošanu, tajā skaitā par plānoto autoceļu atjaunošanu un būvniecību, meliorācijas sistēmu atjaunošanu utml. pēc iespējas agrākā darbu plānošanas un projektēšanas stadijā.

Konkrēti priekšlikumi par plāna projekta saturu pielikumā.

Ar cieņu,

Ģirts Strazdiņš
Latvijas Dabas fonda direktors

A. Petriņš, t. 26542577, aivars.petrins@lu.lv
L. Enģele, t. 26102617, lelde.engele@inbox.lv

Priekšlikumi “Vilku kalna - Krievkalnu” meža apsaimniekošanas plāna projekta pilnveidošanai

Lpp.	Teksts projektā	Priekšlikums	Pamatojums
Titullapa		Attēlu ar traktoru aizstāt ar vērtīga rekreācijas meža attēlu.	Meža masīva industrializācija nav šī meža apsaimniekošanas plāna prioritāte
Satura rādītājs		<p>Strukturēt atbilstoši Ministru kabineta noteikumiem Nr.67 “Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu”, tostarp papildinot ar kartogrāfisko materiālu:</p> <p>4.1. <i>meža zemes plānu;</i></p> <p>4.2. <i>valsts uzturētajās informatīvajās sistēmās reģistrēto īpaši aizsargājamo dabas teritoriju, mikroliegumu, īpaši aizsargājamo biotopu un īpaši aizsargājamo sugu dzīvotņu, ģenētisko resursu mežaudžu un kultūras pieminekļu kartogrāfisko materiālu;</i></p> <p>4.3. <i>meža apsaimniekotāja noteiktas teritorijas dabas un kultūras vērtību kartogrāfisko materiālu;</i></p> <p>4.4. <i>to rekreācijai un vides izziņai paredzēto teritoriju kartogrāfisko materiālu, kuras teritorijas attīstības plānošanas dokumentos noteiktas kā publiskā ārtelpa (mežaparki, rekreācijas vietas pie ūdeņiem un dabas objektiem);</i></p> <p>4.5. <i>mežsaimniecisko darbu (galvenās un kopšanas cirtes) apjoma izvietojuma kartogrāfisko materiālu – tikai valsts un pašvaldību plānos;</i></p> <p>4.6. <i>ainavu cirtes apjoma izvietojuma kartogrāfisko materiālu, norādot plānotās skatu perspektīvas un skatu punktus.</i></p>	MAP saturam jāatbilst Ministru kabineta noteikumiem Nr.67 “Noteikumi par meža apsaimniekošanas plānu”
Viss MAP	Nodaļas un to tekstu tēmas nav numurētas	leviest numerāciju nodaļām, apakšnodaļām, tēmām utml.	Teksts bez numerācijas grūti pārskatāms un lietojams. Pašreizējais noformējums vairāk atbilst bukletam.
3.lpp	Masīva apsaimniekošanas mērķi	<p>Strukturēt un precizēt masīva apsaimniekošanas mērķus šādā redakcijā:</p> <ul style="list-style-type: none"> • nodrošināt dažādu sabiedrības grupu iespējas aktīvi atpūsties brīvā dabā, izmantojot meža teritoriju un nozīmīgākos tās rekreācijas resursus, piemēram, teritorijas ainaviskās vērtības (izteikts reljefs, dažādas mežaudzes, labiekārtotas atpūtas un makšķerēšanas vietas, ogošanas un sēņošanas iespējas u. c.); 	<p>Projektā pašlaik definētais ir klasiska saimnieciska meža mērķis, bet šis meža masīvs tāds nav. Līdz ar to pirmkārt norādāmi mērķi, kas šo mežu atšķir no parasta saimnieciskā meža.</p> <p>CO₂ piesaiste (projekta izpratnē – platības</p>

		<ul style="list-style-type: none"> • saglabāt <u>identificētās dabas vērtības</u> (aizsargājamu sugu dzīvotnes, Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopus) un vides kvallitāti; • saglabāt kultūrvēsturiskā mantojuma objektus; • audzēt ražīgu mežu ar <u>dabai saudzīgām ekonomiski pamatotām</u> apsaimniekošanas metodēm, saglabājot esošo mežaudžu valdošo koku sugu struktūru; • uzturēt un attīstīt <u>masīva apsaimniekošanai un apmeklēšanai nepieciešamo infrastruktūru</u> 	<p>palielināšana mežaudzēm vecumā no 21-70 gadiem, 7.lpp) nav svarīgāka kā pārējie masīva apsaimniekošanas mērķi un tā tiks nodrošināta, ilgtspējīgi apsaimniekojot mežu.</p> <p>Dabas vērtības aizņem mazu platību (12 %, 8.lpp.), līdz ar to saglabājamas visas identificētās. Nozīmīgi ir saglabāt arī masīva vides kvalitāti kopumā, īpaši – ezeru kvalitāti.</p> <p>Uzturami un attīstāmi ne tikai autoceli, bet visa nepieciešamā infrastruktūra atbilstoši masīva apsaimniekošanas mērķiem.</p>
6. lpp.	Audzū vecuma grupas, jaunās audzes, visintensīvākā CO ₂ piesaiste, vecākās audzes	<p>Lietot normatīviem atbilstošus terminus (jaunaudzes, pieaugušas audzes utml.).</p> <p>Ja tiek norādīta “visintensīvākā CO₂ piesaiste”, tad plāns papildināms ar skaidrojumu un atsaucēm uz informācijas avotu.</p>	<p>Jaunie termini nav saprotami bez papildus skaidrojuma un neatbilst līdzšinējai meža apsaimniekošanas praksei.</p> <p>Bez papildus informācijas nav saprotams, ka visām koku sugām visintensīvākā CO₂ piesaiste ir teju vienā vecumposmā un nešķiet ticami, ka priedei un eglei CO₂ piesaistes potenciāls strauji samazinās 70 gadu vecumā.</p>
7. lpp.	Koku vecuma sadalījums pa desmitgadēm un CO ₂ piesaistes potenciāls	Norādīt vecumstruktūru pa desmitgadēm atsevišķi masīva nozīmīgākajām koku sugām – priedei, eglei un bērzam.	Koku sugām ir atšķirīgs gan galvenās cirtes vecums, gan bioloģiskais vecums, līdz ar to spriest par ilgtspējīgu meža apsaimniekošanu masīvā var, izvērtējot katras valdošās koku sugas mežus atsevišķi.
8.lpp	Dabas aizsardzība	Plāna tekstā iekļaut skaidrojumu, ko nozīmē	MAP nevar adekvāti

	<p>ar <u>nebūtisku</u> koksnes ieguvi (2. mērķa audzes) – 95 ha (3% no meža zemes). Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana ar <u>nebūtisku</u> koksnes vai citu produktu ieguvi. Šī mērķa audzēs plānot tādus <u>cirtes veidus</u> un <u>paņēmienu</u>, kas nodrošina sugai un/vai biotopam labvēlīgus apstākļus. Nogabalos, ja nepieciešams, <u>veic meža atjaunošanu un jaunaudžu kopšanu</u>, ņemot vērā dabas aizsardzības mērķi un dabas eksperta norādījumus.</p>	<p>“nebūtiska koksnes ieguve” un “ciršu veidi un paņēmieni, kas nodrošina sugai un/vai biotopam labvēlīgus apstākļus”, respektīvi - minēt ciršu paņēmienu, sugas un biotopu veidus.</p> <p>Turpat sniegt arī informāciju, kādos gadījumos 2. mērķa audzēs (dabas aizsardzība ar nebūtisku koksnes ieguvi) paredzēts veikt meža atjaunošanu, jo tas parasti iespējams tikai pēc kailcirtes.</p>	<p>realizēt, kā arī izdarīt novērtējumu par mērķu realizāciju, ja nav skaidrojuma tajā paredzētajām darbībām.</p>
8.lpp	<p>Koksnes ražošana ar papildus nosacījumiem rekreācijai un vides aizsardzībai (3. mērķa audzes) – 2350 ha (83% no meža zemes). Plānojot gan cirtes, gan meža atjaunošanu un jaunaudžu kopšanu, izvēlas tādus cirtes veidus un paņēmienu, lai mežaudze papildus koksnes ražošanas uzdevumam sasniegtu arī <u>vides un/vai rekreācijas mērķus</u>, uzlabojot vai saglabājot vietas ainavisko un/vai <u>ekoloģisko vērtību</u>.</p>	<p>Plāna tekstā iekļaut skaidrojumu, ko nozīmē “papildus nosacījumi rekreācijai un vides aizsardzībai” - kādi ir šie nosacījumi un kādēļ ir pielietoti tieši tie.</p> <p>Plāna tekstā iekļaut skaidrojumu, kādus cirtes veidus un paņēmienu plānots izmantot, lai mežaudze sasniegtu arī vides un/vai rekreācijas mērķus, uzlabojot vai saglabājot vietas ekoloģisko vērtību, kā arī konkretizēt, kādus vides un/vai rekreācijas mērķus plānots sasniegt un ko nozīmē “uzlabot vai saglabāt vietas ekoloģisko vērtību”.</p>	<p>MAP nevar adekvāti realizēt, kā arī izdarīt novērtējumu par mērķu realizāciju, ja nav skaidrojuma tajā paredzētajām darbībām un kuras pašreizējā redakcijā nav saprotamas..</p>

11.lpp.	Grafiks Esošais un plānotais <u>70 gadu un vecāku audžu īpatsvars</u> pirms un pēc plāna ieviešanas	Izveidot grafiku, kur būtu redzama "70 gadus un vecākas" mežaudžu grupas sadalījums pa meža tipi, valdaudzes koku sugām un vecuma klasēm.	Mežaudžu grupa "70 gadus un vecākas" ir pārāk plaša un dažāda, no aizsargājama meža biotopu un sugu daudzveidības viedokļa neko neraksturo, par to neko nevar spriest un to novērtēt, kamēr grupa nav sadalīta pa meža tipi, valdaudzes koku sugām un vecumiem. Bez šāda sadalījuma MAP nevar adekvāti realizēt, kā arī izdarīt novērtējumu par mērķu realizāciju.
11.lpp.	Grafiks: Plānotās <u>atjaunošanas</u> cirtes apjoms pa sugām, 2020.–2029. gadā	Lietot Meža likumā definētus cirtes veidus	Meža likumā nav minēta cirte ar nosaukumu "atjaunošanas", tādēļ nav saprotams, kas tā ir par cirti, ar ko tā raksturojas, kā atpazīstama dabā.
12.lpp.	Saglabāt identificētās nozīmīgākās dabas vērtības (aizsargājamo sugu dzīvotnes, un Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopus).	Izteikt šādā redakcijā: "Saglabāt <u>identificētās dabas vērtības</u> (aizsargājamo sugu dzīvotnes, Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopus).	Nav skaidrs, kādēļ jā saglabā tikai "nozīmīgākās" identificētās dabas vērtības un ar ko tās atšķiras no "nenozīmīgām". Nesot zināmām atšķirībām, apdraudētas ir abas grupas. Dabas vērtības aizņem mazu platību (12 %, 8.lpp.), līdz ar to saglabājamās visas identificētās.
13.lpp.	Plānojot cirsma, ievēro meža ainavu <u>vizuālās plānošanas principus</u> , piem., plāno iespēju robežās neregulāru cirsmas formu, atsedz skatu punktus u. tml.	Plānā dot skaidrojumu par vizuālās plānošanas principiem un atsauci uz informācijas avotiem.	Nepieciešams dot iespēju iepazīties ar šiem principiem, kas tiks ievēroti.
13.lpp.	Veicot mežizstrādi pie sabiedrības bieži apmeklētām tūrisma atpūtas vietām, saglabājamās sausās koksnes daudzumu	Plānā dot skaidrojumu, ar ko raksturīga "estētiski pievilcīga ainava", kādas ir šādas ainavas pazīmes un raksturlielumi.	Papildinājums nepieciešams, lai izprastu uzrakstīto.

	<p>samazina līdz LR normatīvajos aktos noteiktajam apjomam, veidojot estētiski pievilcīgāku ainavu.</p>		
14.lpp.	<p>Plāno, lai 70 gadu un vecāku audžu īpatsvars būtu vismaz 30% no meža platības.</p>	<p>Izteikt šādā redakcijā: Plāno, lai 70 gadu un vecāku audžu īpatsvars, <u>kā arī 100 gadu un vecāku audžu īpatsvars</u> no meža platības <u>nesamazinātos.</u></p>	<p>Grafikā 11. Lpp. redzams, ka pašlaik par 70 gadiem vecāku audžu īpatsvars ir 54,4 %, bet 2029. gadā – 53,8 %. Līdz ar to 30% ir nesamērīgi zems sliekšnis, kas būtiski izmainītu meža struktūru. Turklāt "70 gadu un vecāku audžu grupa ir plaša, un tās jaunākais gals (70-100g priežu, un 70-90.g egļu, bērzu valdaudzēs) tikpat kā nesatur dabas daudzveidībai nozīmīgas vērtības. Tādēļ ļoti svarīgi ir noteikt arī vecāku par 100 gadiem audžu platību nesamazināšanos.</p>
14.lpp.	<p>Meža autoceļu, meža meliorācijas sistēmu ikdienas uzturēšanas, atjaunošanas, būves un pārbūves darbus plāno pēc nepieciešamības.</p>	<p>Izteikt šādā redakcijā: Meža autoceļu, meža meliorācijas sistēmu ikdienas uzturēšanas, atjaunošanas, būves un pārbūves darbus plāno pēc nepieciešamības <u>un veic negatīvi neietekmējot aizsargājamu suņu dzīvotnes, un Eiropas Savienības nozīmes meža un purvu biotopus.</u></p>	<p>Minētie darbi nosauktajās infrastruktūrās ir liela apjoma un ar lielu, bieži vien negatīvu ietekmi uz sugām un biotopiem. MAP šādas ietekmes novēršana nekur nav atrunāta. Frāze "ievēro vides aizsardzības prasības, ekspertu norādījumus" ir pārāk nekonkrēta.</p>
14. lpp.	<p>Nosacījumi meža infrastruktūrai</p>	<p>Papildināt ar nosacījumu: "Pārbūvējot un būvējot jaunus meža autoceļus, neplāno "celmu joslas" un nepaplašina ceļu trases.</p> <p>Papildināt ar nosacījumu: "Plānotie infrastruktūras projekti projektēšanas stadijā tiek apspriesti ieinteresēto pušu sanāksmē."</p>	<p>Viena no šī mežu masīva vērtībām ir vēsturiskie ainaviskie ceļi, kas tiek uzturēti un ir pietiekami droši izmantošanai satiksmē. Tādēļ arī turpmāk būtu jāizmanto līdzšinējā prakse ceļu uzturēšanā un būvniecībā. Redzamības un braukšanas kvalitātes (piemēram, autobusiem)</p>

			<p>uzlabošanai nepieciešamības gadījumā var izcirst traucējošos krūmus un kokus ceļa malās. Ceļi ar dziļiem sāngrāvjiem nav braukšanai drošāki, sevišķi slidena ceļa apstākļos. Savlaicīgas diskusijas par plānotajiem infrastruktūras projektiem veicina savstarpēju izpratni un palīdz atrast labāko risinājumu.</p>
15.lpp.	<p>Veicot jaunaudžu kopšanu, saglabā lapu koku piemistrojumu <u>2–5%</u> apjomā skuju koku jaunaudzēs, ar audzes vidējo augstumu virs 2 m.</p>	<p>Lai palielinātu audzes noturību, noteikt lielāku piemistrojumu nekā 2-5 %.</p>	<p>Mistraudze ir mežaudze, kuru veido augšanas apstākļu tipam piemērotas divas vai vairākas koku sugas un kurā citu koku sugu piemistrojums nepārsniedz 20 procentu no kopējā koku skaita.</p>